Ba??ml?l?k Profil ?ndeksi Klinik Formu (BAP?-K)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ba??ml?l?k Profil ?ndeksi Klinik Formu (BAP?-K)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17177

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ba??ml?l?k Profil ?ndeksi Klinik Formu (BAP?-K), klinik popülasyonlarda ba??ml?l?k sorunlar?n?n profilini ve ?iddetini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? 37 maddelik bir ölçektir. Bu araç, Türkiye'de geli?tirilmi? olup, ba??ml?l?k alan?nda çal??an profesyoneller için kapsaml? ve psikometrik aç?dan güçlü bir de?erlendirme imkan? sunar. Ölçek, aç?klay?c? faktör analizi sonucunda toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klayan dört faktörlü bir yap? sergilemektedir.

BAP?-K, 3 noktal? Likert tipi derecelendirme kullan?r ve hem genel ba??ml?l?k düzeyini hem de alt boyutlar baz?nda risk alanlar?n? belirlemeye yard?mc? olur. Geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? 2015 y?l?nda yay?mlanm?? olup, ölçe?in klinik uygulamalar için uygun oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Ba??ml?l?k, Profil ?ndeksi, Klinik Form, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Güvenilirlik, Geçerlik, Türkiye.

Yazarlar

Ögel, K., Koç, C., Ba?abak, A., ??men, E.M., Görücü, S.

Amaç

Ba??ml?l?k Profil ?ndeksi Klinik Formu (BAP?-K)'nun temel amac?, madde ba??ml?l??? veya davran??sal ba??ml?l?k sorunlar? ya?ayan bireylerin klinik profilini standardize edilmi? bir biçimde ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle klinik ortamlarda tan? koyma süreçlerine destek sa?lamak ve tedavi planlamas?na rehberlik etmek üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, ba??ml?l???n sadece tek bir boyutu yerine, çok boyutlu yap?s?n? ele alarak, bireyin ba??ml?l?kla ili?kili dü?ünce, duygu ve davran?? paternlerini kapsaml? bir ?ekilde ortaya koymay? hedefler. Böylece klinisyenler, müdahale stratejilerini daha spesifik ve bireyselle?tirilmi? bir yakla??mla belirleyebilirler.

Yap?

BAP?-K, ba??ml?l???n klinik olarak önemli görülen çe?itli bile?enlerini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Geli?tirme çal??malar?, ba??ml?l???n teorik çerçevesine uygun olarak, ölçe?in altta yatan dört temel faktörden olu?tu?unu göstermi?tir. Bu faktörler, ba??ml?l?k davran???n?n farkl? yönlerini (örne?in, kontrol kayb?, sosyal i?lev bozuklu?u, fiziksel belirtiler

ARABPSYCHOLOGY.COM

veya motivasyonel durumlar) ölçerek, ba??ml?l?k profilinin detayl? bir analizini sa?lar.

Ölçe?in 37 maddesi, bu dört faktör alt?nda toplanarak, bireyin ba??ml?l?k düzeyini ve ba??ml?l??a e?lik eden psikososyal sorunlar? anlamada yap?sal bir temel sunar. Bu yap?, ba??ml?l???n heterojen do?as?n? yans?tacak ?ekilde tasarlanm??t?r.

Geçerlik

BAP?-K'n?n geçerlik çal??malar?, ölçe?in amaçlanan yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulamaktad?r. Madde-toplam puan korelasyon katsay?lar? 0.42 ile 0.89 aras?nda de?i?mekte olup, bu aral?k maddelerin ölçe?in genel yap?s?na güçlü bir ?ekilde katk?da bulundu?unu göstermektedir. Bu yüksek korelasyon de?erleri, ölçe?in iç tutarl?l???na ve yap?sal geçerli?ine i?aret eder.

Ayr?ca, ölçe?in güvenilirli?ini desteklemek amac?yla yap?lan iki yar? test korelasyon analizlerinden elde edilen Spearman Brown katsay?s? 0.83 olarak saptanm??t?r. Bu de?er, ölçe?in yar?ya bölündü?ünde dahi yüksek düzeyde tutarl?l?k sergiledi?ini kan?tlar ve ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü destekler.

Güvenirlik

BAP?-K, hem genel ölçek düzeyi hem de alt ölçekler baz?nda yüksek düzeyde güvenilirlik sergilemektedir. ?ç tutarl?l?k analizinde, tüm ölçek için hesaplanan Cronbach Alfa katsay?s? 0.89 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, psikometrik aç?dan mükemmel kabul edilen bir iç tutarl?l?k düzeyini temsil eder.

Alt ölçeklerin güvenilirlik düzeyleri de tatmin edicidir; bu alt ölçekler için hesaplanan Cronbach Alfa katsay?lar? 0.63 ile 0.86 aras?nda de?i?mektedir. Bu bulgular, ölçe?in farkl? ba??ml?l?k boyutlar?n? ölçen alt yap?lar?n?n da kendi içlerinde tutarl? oldu?unu ve klinik de?erlendirme için güvenilir sonuçlar sa?lad???n? göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekle?tirilen Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) sonuçlar?, BAP?-K'n?n çok boyutlu yap?s?n? desteklemektedir. Analiz sonucunda, toplam varyans?n %52.39'unu temsil eden dört temel faktör elde edilmi?tir. Bu dört faktörlü yap?, ba??ml?l???n klinik belirtilerini ve psikososyal etkilerini ayr? ayr? ele alarak, ba??ml?l?k profilinin detayl? ç?kar?m?na olanak tan?r.

Yüzde 52.39'luk aç?klanan varyans oran?, ölçe?in maddelerinin ba??ml?l?k yap?s? içindeki önemli bir k?sm? kapsad???n? ve klinik aç?dan anlaml? boyutlar? ba?ar?l? bir ?ekilde

ARABPSYCHOLOGY.COM

ayr??t?rd???n? göstermektedir. Bu bulgular, BAP?-K'n?n ba??ml?l?k alan?ndaki farkl? bile?enleri ölçme kapasitesini teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme

Format: 37 madde, 3'lü Likert tipi derecelendirme (Örne?in: Hiçbir zaman, Bazen, Ço?u zaman).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik popülasyonlar ve genel ba??ml?l?k riski ta??yan bireyler.

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Genellikle yeti?kinler).

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?, ba??ml?l?k tedavisi gören veya risk alt?ndaki bireyler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Ba??ml?l?k, Klinik De?erlendirme, Psikolojik Ölçek, ?ç Tutarl?l?k, Madde Ba??ml?l???, Davran??sal Ba??ml?l?k, Faktör Yap?s?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ceren Koç

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: kocceren@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Geli?tirme Y?l?: 2015

?zinler ve Kullan?m Hakk?: Akademik ve klinik amaçlarla kullan?m için yazarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari kullan?m bilgisi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: bagimlilik-profil-indeksi-klinik-formu-bapi-k-toad.pdf

Kaynaklar

Ögel, K., Koç, C., Ba?abak, A., ??men, E.M. ve Görücü, S.(2015).Ba??ml?l?k Profil ?ndeksi Klinik Formunun (BAP?-K) geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Ba??ml?l?k Dergisi*, *16*(2), 57-69.

Ba??ml?l?k Profil ?ndeksi Klinik Formu (BAP?-K) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

37 madde

ARABPSYCHOLOGY.COM